

A nyugalom ritmusa

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 1; 2Mózes 16:14-31; 20:8-11;
5Mózes 5:12-15; Zsoltár 92; Ézsaiás 58:13

„Azután megáldotta Isten a hetedik napot, és megszentelte azt, mert azon pihent meg Isten egész teremő és alkotó munkája után” (1Móz 2:3, RÚF).

Vajon ki tudja valóban elképzelni, hogy milyen lehetett a teremtés, amikor a sötétségben világosság gyűlt, az óceánokban élet pezsdült, a madarak hirtelen felröppentek? Milyen volt Ádám és Éva természetfeletti megteremtése? Fel sem foghatjuk, hogyan tudta mindezt megtenni Isten!

Ezek után azonban az Úr figyelme másfelé fordult, ami első ránézésre nem tűnik olyan lenyűgözőnek, mint amikor bálnák vetődnek ki a vízből, nem olyan káprázatos, mint a tollak mintázata. Isten egyszerűen létrehozott egy napot, a hetedik napot, majd különlegessé tette azt. Már azelőtt felállított egy emlékeztetőt, hogy az emberiség belevetette volna magát az önmagára kényszerített, stresszes életmódba. Az Úr azt akarta, hogy ezen a napon megálljunk és kifejezetten élvezzük azt, amikor csak úgy lehetünk, nem *kell* semmit tennünk, amikor örülhetünk az ajándékainak, mint a fű, a levegő, a vadvilág, a víz, az emberek, de főként dicsőíthetjük minden jó ajándék Alkotóját.

A meghívás még azután is állt, hogy az első emberpárnak el kellett hagynia az Édent. Isten azt akarta, hogy ez a jel kiállja az idő próbáját, ezért már a kezdetekkor beleszötte az idő fonalába.

Ezen a héten Isten meghívását tanulmányozzuk majd, amellyel újból és újból, minden hetedik napon dinamikus pihenésre hív minket.

A PIHENÉS ELŐZMÉNYE

Isten ott volt a kezdetekkor. Szólt, és amit mondott, az meglett. A világosság elválasztja a nappalt az éjszakától. Az eget és a tengert a második napon hívta elő. A szárazföld és a növényzet a harmadik napon következett. Isten alkotta meg az idői és földrajzi kereteket, amelyeket majd a következő három nap során töltött be. Az égboltot nappal és éjjel más fény uralja. A legősibb kultúrák történeteitől eltérően a bibliai teremtéstörténet egyértelművé teszi, hogy a nap, a hold és a csillagok nem istenségek, csak a negyedik napon jelentek meg, és engedelmeskednek a Teremtő szavának.

Mózes leírása szerint étellel és gyönyörűséggel teljes volt az ötödik és a hatodik nap (1Móz 1:20-31). A madarak, a halak és a szárazföldi állatok mind betöltik az Isten által számukra előkészített teret.

Mire utal az, ahogyan az Úr a teremtést értékelte? Olvassuk el 1Mózes 1. fejezetét!

Isten nem akármilyen, *hanem tökéletes világot* alkotott! A földön nyüzsögtek az állatok. Az Úr minden nap végeztével elmondta, mintha egy fülbemászó dallam refrénje lenne, hogy „jó”.

Miben különbözik az emberiség megteremtése a világ többi részének teremtésétől? Olvassuk el 1Móz 1:26-27 és 2:7, 21-24 verseit!

Az Úr lehajolt, elkezdte formálni a port. Az Isten képére és hasonlatosságára történt teremtés a bensőséges és közeli kapcsolat bemutatása. Isten lehajolt, életet lehelt Ádám orrába, aki élő lény lett. A teremtés hetének újabb fontos eleme, hogy Évát különleges módon, Ádám bordájából teremtette meg az Úr. Az emberiségre vonatkozó eredeti tervének részét képezte a házasság, ami az 'is, illetve az 'issáh, a „férfi” és a „nő” közötti, szent bizalmon alapuló párkapcsolat.

A refrén kissé másképp cseng, amikor Isten megszemlélte a hatodik napon teremtett összes alkotását: „*És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó*” (1Móz 1:31, RÚF).

Gondoljunk bele, hogy milyen gyökeresen különbözik a Biblia teremtéstörténete attól, amit sokan Isten Igéjének vezetése nélkül tanítanak! Ezek szerint mennyire kell a Szentírásra hagyatkoznunk ahhoz, hogy megérthessük az igazságot?

A PIHENÉS PARANCSA

A teremtett világ „igen jó” volt, de a teremtés még nem ért véget. A hét azzal zárult, hogy Isten megpihent és különlegesen megáldotta a hetedik napot, a szombatot. „Azután megáldotta Isten a hetedik napot, és megszentelte azt, mert azon pihent meg Isten egész teremtő és alkotó munkája után” (1Móz 2:3, RÚF). A szombat része Isten teremtésének, sőt abban csúcsosodik ki. Isten megpihent és lehetőséget teremtett a közösségre, amiben az emberiség (annak idején Ádám és Éva szűk családi köre) megpihenhet a mindennapi feladataitól, megnyugodva a Teremtő mellett. A bűn sajnos betört a világba és mindent megváltoztatott. Nincs többé lehetőségünk szemtől szemben kapcsolatot tartani Istennel. Attól kezdve fájdalmas a gyerekszülés, nehéz a munka, a kapcsolatok törékenyek, nem jól működnek stb. A bűnös világban mindannyian a bajok litániájaként ismerjük az életet. Mindezek között mégis megmaradt Isten szombatja mint teremtetségünk időtálló jelképe, valamint újjáteremtésünk reménye és ígérete. Ma, a bűneset után mennyivel nagyobb szükség van a szombati nyugalomra, mint azelőtt! Sok évvel később az Úr ismét erre a különleges napra emlékeztetett, amikor kiszabadította népét az egyiptomi szolgaságból.

Olvassuk el 2Móz 20:8-11 szakaszát! Milyen tanítás rejlik ebben a részben a szombat fontosságáról a teremtés összefüggésében?

Isten ezzel a paranccsal arra szólít, hogy emlékezzünk a gyökereinkre. Sokak hitével ellentétben nem rideg, részvétlen, vak erők véletlenszerű termékei vagyunk. Épp ellenkezőleg! Isten a saját képére teremtett meg bennünket, azért alkotott minket, hogy kapcsolatot tartsunk vele, még ha az egyiptomiak értéktelen rabszolgákként bántak is az izraelitákkal. Minden egyes szombattal Isten különleges módon arra emlékeztette őket, hogy ne feledjék, kik is valójában, hiszen a saját képére teremtette őket.

„A [szombat a] teremtés művére emlékeztetett, ezáltal Isten hatalmának és szeretetének jele lett” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 229. o.).

Gondoljunk a hatnapos teremtés tanának jelentőségére! Olyan fontos, hogy Isten megparancsolja: kivétel nélkül minden egyes héten különítsük el az életünk egyheted részét, emlékezzünk meg erről! Mennyire lényeges tehát megemlékeznünk arról, hogy valójában honnan származunk, ahogyan Mózes első könyve is bemutatja?

ÚJ KÖRÜLMÉNYEK

Negyvenéves pusztai vándorlás után új nemzedék nőtt fel, akiknek csupán halvány emléke volt Egyiptomról, már ha emlékeztek egyáltalán. Az életük nagyban különbözött a szüleikétől. Ez az új generáció többször is tanúja volt a szülők hitetlenségének, aminek következményeként nekik is vándorolniuk kellett a pusztában, míg az előző nemzedék ott halt meg. Részük lehetett abban az előjogban, hogy a táboruk közepén állt a szentély. Láthatták a felhőt, ami Isten jelenlétét jelképezve lebegett a sátor fölött. Amikor felemelkedett, tudták, hogy ideje összecsomagolni és követni. A nappal árnyékot, éjszaka pedig meleget adó oszlop folyamatosan emlékeztette őket Isten szeretetére és gondviselésére.

Milyen személyre szabott emlékeztetőt kaptak a szombati nyugalommal kapcsolatban? Olvassuk el 2Móz 16:14-31 szakaszát!

A széles körben elterjedt teológiai magyarázattal ellentétben ezek a versek azt bizonyítják, hogy a hetednap szombat megelőzte a Sínai-hegyi törvényadást. Mi történt ekkor? Az Istentől kapott különleges étel naponta emlékeztette őket arra, hogy a Teremtő tartja fenn az egész világot. Az Úr kézzelfogható módon gondoskodott szükségleteikről. Minden egyes nap csoda történt, amikor az étel a nappal együtt jelent meg és tűnt el. Ha valaki el akarta tenni a mannát másnapra, az megrothadt és megbűdösödött. Pénteken mégis kétszeres mennyiség hullott belőle, és a szombatra kellő adag csodálatos módon friss maradt. Izrael ekkor már gyakorolta a szentélyszolgálatokat, illetve megkapta a törvényeket és rendelkezéseket is, amelyekről *Mózes harmadik és negyedik könyve* ír. Az idős Mózes mégis magához hívott mindenkit, felidézte előttük a történelmüket és elismételte a törvényeket, amelyeket Istentől kaptak (lásd 5Móz 5:6-22). Az új nemzedék végül beléphetett az ígért földjére. Izrael vezetőváltás előtt állt, az idős Mózes pedig biztosítani akarta, hogy ez a nemzedék emlékezzen arra, kik ők és mi a küldetésük. Nem szerette volna, hogy ők is elkövezzék a szüleik hibáját, ezért újból ismertette Isten törvényeit. Megismételte a Tízparancsolatot, hogy ne feledje azt el a Kánaán meghódítása küszöbén álló generáció.

A saját életünkre nézve: Jézus második eljövetele csupán néhány pillanattal következik be a halálunk után. Visszatérése így mindig közeleli, sokkal közelebb van, mint gondolnánk. Hogyan emlékeztet bennünket a szombatünneplés nemcsak arra, hogy Isten mit tett értünk, hanem arra is, amit majd visszajövelekor tesz?

ÚJABB OK A PIHENÉSRE

Izrael a Jordán túlsópartján táborozott. Elfoglalták Básán királyának és a két emóreus királynak a földjét. Mózes ismét összehívta a népet ebben a döntő pillanatban, és emlékeztette őket, hogy a Sínainál kötött szövetség nemcsak a szüleikre volt érvényes, hanem rájuk is az. Majd folytatásként újból elismételte a Tízparancsolatot, szintén a saját érdekében.

Vessük össze 2Móz 20:8-11 és 5Móz 5:12-15 részeit! Mi a különbség a kettő között a szombat parancsolatának megfogalmazásában?

2Móz 20:8 verse a „*Megemlékezzél*” szóval, 5Móz 5:12 verse pedig a „*Vigyázz*” szóval kezdődik, a „*megemlékezzél*” szó pedig kicsivel később következik a parancsolatban (5Móz 5:15). Abban az igeszakaszban arra kellett emlékezniük, hogy rabszolgák voltak. Bár az a nemzedék már szabadon nőtt fel, ők is rabszolgaságba születtek volna, ha nem kerül sor a csodálatos szabadításra. A szombat parancsolatának arra kellett emlékeztetnie őket, hogy ugyanaz az Isten hajtotta végre a teremtést és a szabadítást is: „*és kihozott onnan téged az Úr, a te Isteded erős kézzel és kinyújtott karral*” (5Móz 5:15).

Ez az igazság jól illett az izraeliták akkori körülményeihez, hiszen másodjára álltak az ígéret földje határánál, negyven évvel az előző generáció csúfos kudarca után. Önmaguktól ugyanúgy képtelenek lettek volna elfoglalni azt a területet, mint ahogy atyáik sem menekülhettek volna el Egyiptomból. Szükségük volt Istenre, aki „*erős kézzel és kinyújtott karral*” cselekszik.

A szombat új jelentéskörrel bővült. Izraelnek azért kellett megünnepelnie a szombatot, mert az Úr a szabadító Isten (5Móz 5:15). A szombat parancsolata persze nem különül el a teremtéstől 5Mózes 5. fejezetében sem, még ha itt egy újabb indokot is látunk, ami Izrael kiszabadítása. Bizonyos értelemben Izrael népének az Egyiptom földjéről való szabadulása egyben az új teremtés kezdőpontja is, hasonlóan a *Mózes első könyvében* található teremtéstörténethez. Izrael szabaddá tett népe Isten új teremtése lett (lásd még például Ézs 43:15 versét). Mivel a kivonulást a bűntől való szabadulás, azaz a megváltás jelképének is tartjuk, a szombat mind a teremtés, mind a megváltás jelképe. A szombat tehát rámutat Jézusra, a Teremtőnkre és Szabadítónkra.

Olvassuk el Jn 1:1-13 szakaszát! Mit tanítanak ezek a versek Jézusról, a Teremtőről és Üdvözítőről?

SZOMBATÜNNEPLÉS

Isten megparancsolta népének, hogy ünnepeljék meg a szombatnapot. A gyilkosságot és lopást tiltó rendelkezés mellett ott van a szombatról való megemlékezés követelménye is, azt viszont a Biblia nem részletezi, pontosan hogyan kell megtartani.

Milyen légkört teremtsünk és árásszunk magunk körül szombaton? Olvassuk el a 92. zsoltárt és Ézs 58:13 versét!

A szombattartás azt jelenti, hogy a teremtést és a megváltást ünnepeljük, ezért kell a boldogság és az Úrban való öröm, nem pedig a komorság légkörének áthatnia.

A szombatról való megemlékezés nem a hetedik napon kezdődik. Az első szombat a teremtési hét tetőfoka volt, úgy nekünk is egész héten meg kell emlékeznünk „a szombatnapról”, előre tervezve, hogy félretehessük a heti munkánkat és megszentelhessük a hetedik napot, amikor végre beköszönt. Igen fontos, hogy egész héten tudatosan készüljünk a szombatra, de főleg az előkészület napján (Mk 15:42), azaz pénteken, mivel örömmel várjuk a következő, különleges napot.

A szombatünneplés melyik fontos részét emeli ki 3Móz 19:3 verse?

A szombatünneplés azt jelenti, hogy ápoljuk a kapcsolatunkat a családdunkkal és a barátainkkal. Isten időt ad arra, hogy figyeljünk az egész családjunkra, ezzel pihenést biztosított a szolgálóknak és a család állatainak is (lásd 2Móz 20:8-11). A szombat és a család kéz a kézben jár.

A pihenés és a családi időtöltés fontos, azonban a szombat megtartásához az is hozzátartozik, hogy részt veszünk az istentiszteleten a gyülekezeti családjunkkal. Amikor Jézus a földön járt, Ő is elment az istentiszteletekre, vezette is azokat (lásd 3Móz 23:3; Lk 4:16; Zsid 10:25).

A pörgő heti rutinunk és ritmusunk között a szívünk mélyén vágyunk a valódi szombati nyugalomra, az Alkotónkkal való meghitt közösségre. Beléphetünk a szombati ritmusba és nyugalomba, ha tudatosan leállunk a feladataink végzésével, nem tervezgetünk, hanem Istennel töltünk időt, illetve ápoljuk a kapcsolatainkat.

Mi a tapasztalatunk eddig a szombattal és az áldásaival kapcsolatban? Mit tehetnénk, hogy számunkra még szentebb legyen ez a nap, olyan, amilyenek lennie kell?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Isten emléket emelt teremtői hatalmának, és azt az embernek adta, hogy meglássa Őt keze munkáiban. A szombat arra tanít, hogy a Teremtő dicsőségét teremtett műveiben szemléljük... Tanulmányozzuk a természetbe írt tanításokat a szent nyugalomnapon jobban, mint bármely más napon!... Amikor kimegyünk a természetbe, Krisztus valóságossá teszi jelenlétét számunkra, és figyelmünket a maga békességére és szeretetére irányítja” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, 14. o.).

„Az Úr azért is szabadította meg Izraelt az egyiptomi fogságból, hogy megtarthassák szent szombatját... Mózes és Áron nyilván újból tanítani kezdett a szombat szentségéről, ezért is panaszkolta a fáraó: »ti elhagyjátok velök az ő munkáikat« (2Móz 5:5). Ez arra utal, hogy Mózes és Áron már Egyiptomban megkezdte a szombat reformját.

Viszont a szombat megtartásával nem az egyiptomi szolgaságukról kellett megemlékezni, hanem annak öröméről, hogy megszabadultak a szombatünneplést megnehezítő egyiptomi vallási elnyomás alól. A szolgaságból való szabadulásuknak örökre együttérzést kellett kiváltania a szívükben a szegények, illetve az elnyomottak, az árvák és az özvegyek iránt” (Ellen G. White: *From Eternity Past*. 549. o).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Néhány keresztény, sőt néhány adventista is úgy tartja, hogy a teista evolúció a teremtés helyes magyarázata. Hogyan világít rá a szombat arra, hogy a teista evolúció gondolata összeférhetetlen a hetednapos adventista tanítással? Mi értelme volna több milliárd év emlékére megszentelni a hetedik napot? Ráadásul Isten Igéje kifejezetten állítja, hogy az Úr a teremtés első hat napja után szentelte meg a szombatot!
- 2) Mit mondanánk arra az évrre, hogy mindegy, melyik nap, csak különítsünk el egy napot a hétből? És arra mit felelnénk, hogy Jézus a szombati nyugalomunk, ezért nincs szükség egyetlen pihenőnapra sem?
- 3) A szombatünneplés hogyan lesz a szabadság és a felszabadulás emlékeztetője? Hogyan kerülhetjük el, hogy korlátozó és törvényeskedő jellegű legyen?
- 4) Egyesek azt vallják, hogy a szombatünnepléssel az ember megpróbálja „bedolgozni” magát a mennybe. Mellesleg milyen logika szerint „dolgozhatnánk be” magunkat oda a hetedik napi pihenéssel?

DÖMÖTÖR TIBOR: ISTENI MÁGNES

Vonzóerő,
csodálatos dolog:
nem látható,
mégis van, hat, mozog.

Istenerő,
titka mindenségnek,
mozgatója
fénynek és sötétnek.

Irányítja
sorsunkat és jövőnk,
benne élünk,
Ő a mi Teremtőnk.

Egy napon majd
- mily kimondhatatlan -
láthatóvá
lesz a láthatatlan!